

Aandachtspunten voor introductie vragenlijsten en terugkoppelingsgesprek met cliënten

Introductie vragenlijsten bij cliënten

Voor ouders:

“Bij Spirit werken we met vragenlijsten om een goed beeld te krijgen van wat er aan de hand is met uw kind en in uw gezin. Maar ook van wat er goed gaat.”

Wanneer er twee opvoeders zijn, wordt aan beiden gevraagd elk apart een exemplaar in te vullen.

Voor jongeren:

“Bij Spirit werken we met vragenlijsten om een goed beeld te krijgen van jij allemaal kunt en doet, en wat er in jouw situatie aan moeilijkheden spelen. Maar ook van wat er goed gaat.”

Wanneer bespreken we de uitkomsten?

“Als u voor (noem datum)de vragenlijst invult, bespreken we de uitkomsten van deze vragenlijsten op (noem datum. Dan kunnen we nog beter nagaan waar de hulp op gericht moet worden en/of hoe we verder gaan.”

Kondig aan dat we ook aan het einde van de hulp nog een keer de vragenlijsten invullen:

‘Aan het einde van de hulp vult u deze vragenlijsten nog een keer in zodat we zien welke verbeteringen er zijn geweest maar ook welke nog niet.’

Vorbereiding terugkoppelingsgesprek:

- Je hebt de ouders en/of jongere een vragenlijst laten invullen,
- je hebt deze ingevoerd in BergOp (of hen dat via een email-uitnodiging zelf laten doen),
- je hebt het ‘profiel’ uitgeprint en
- de uitkomsten met je gedragswetenschapper in de werkbegeleiding of met je collega’s in de casuïstiekbespreking besproken.
- Bespreek met je gedragswetenschapper of je de uitkomsten van de vragenlijsten eerst met de ouders en jongere apart bespreekt of direct met het samen. Vanuit onze visie dat systeemgericht werken belangrijk is, is het goed om de uitkomsten uiteindelijk gezamenlijk te bespreken. Maar soms is er gevoelige informatie die eerst met de ouder of jongere apart besproken moet worden.
- Bespreek met je gedragswetenschapper of je bij het gesprek de grafiek (profiel) uit BergOp erbij neemt, of dat je de uitkomsten alleen mondeling overbrengt. Voor sommige ouders is zo’n grafiek lastig te lezen, ook met uitleg van jou erbij; voor anderen is dit juist prettig omdat het de uitkomsten zichtbaar onderbouwt.
- Als zowel vader als moeder een vragenlijst hebben ingevuld, kun je één profiel uitdraaien en meenemen waarin beide uitkomsten staan. Eventuele verschillen van mening worden dan zichtbaar.
- Bij het eindgesprek kun je één profiel met de begin- en de eindmeting meenemen: het wordt dan zichtbaar op welke punten vooruitgang is geboekt en waarop (nog) niet. Dit kan aanleiding zijn om de mogelijkheden voor vervolghulp te bespreken.

Zes stappen in het terugkoppelingsgesprek

1. **Uitleg** van hoe de vragenlijsten worden gebruikt.

- (voor jongere) We gaan op deze manier na hoe jij denkt over wat je kunt en doet, en we kunnen dit vergelijken met andere kinderen van jouw leeftijd. En in dit gesprek bekijken we wat je hiervan vindt en of je hier iets aan zou willen veranderen.
- (voor ouders) We gaan op deze manier na wat u vindt dat uw kind kan en hoe hij/zij zich gedraagt. En in dit gesprek bekijken we wat u hiervan vindt en wat u eventueel graag zou willen veranderen.
- De uitkomsten van de vragenlijsten worden in het dossier opgenomen. Dit is vertrouwelijke informatie die alleen u, uw kind en de hulpverleners van Spirit kunnen inzien. Anderen kunnen dit alleen inzien als u daarin toestemt.

2. **Herkennen** ouders/ jongeren de uitkomsten?

- Vestig om te beginnen de aandacht op de positieve uitkomsten, bijvoorbeeld:

U heeft / jij hebt in de vragenlijst aangegeven dat jij / naam jeugdige goed kan

[Let hierbij bijv. op de competentieschalen (hobby's, vrienden, schoolprestaties) en de onderwerpen die de ouders of jongere een nul gaven. Die staan in steekwoorden onder grafiek; deze wijzen op problemen die niet aanwezig zijn en dus op zaken die goed gaan!]

- Geef dan aan op welke gebieden zich de voornaamste problemen voordoen, waar men zich de meeste zorgen over maakt of dat de problemen wel mee lijken te vallen (als alle problemen zich onder de stippellijn blijven)

(in geval van YSR)

In vergelijking met jongeren van jouw leeftijdvind jij dat je vooral last hebt vanof vind je het moeilijkst (als de probleemgebieden boven de 2^e stippellijn uitkomen). Herken je dat?

(in geval van CBCL)

In vergelijking met kinderen van ...'s (naam) leeftijd..... vindt u dat hij/zij vooral last heeft van (als de probleemgebieden boven de 2^e stippellijn uitkomen). Herkent u dat?

U maakt zich het meeste zorgen over Klopt dat?

(in geval van VG&O)

In vergelijking met andere vaders / moeders vindt u moeilijk of lastig. Herkent u dit?

- Bij de uitleg van de uitkomsten is het goed om te kijken naar de score van de vragen (die staan onder de grafiek). Je kan het voor ouders concreter maken door de vragen te benoemen die een 2 hebben gescoord en dan pas de categorie. Let op! Er staan alleen steekwoorden; gebruik ze niet letterlijk maar maak de woorden af tot gewone zinnen.
- In geval van grote / ernstige problemen, geef erkenning:

Hoe heeft u / heb jij dit volgehouden? Er zijn niet veel mensen in Nederland die het zo zwaar hebben als jij/u.

- Observeer steeds hoe de ouders de informatie beleven, neem de tijd om hen dit te laten verwerken.

3. **Verklaren** van de problemen:

- *Vertel eens wat meer over dit of dat probleem?*
- *Wanneer komt het voor? Is het een bepaald moment van de dag? In bepaalde situaties? Hoe gaat dat dan?*
- *Wanneer doet het probleem zich niet voor?*
- *Waar denk je / denkt u dat dit probleem vandaan komt? Waar hangt het mee samen?*

4. **Waarderen** van de problemen:

- *Vindt u / vind je het grote of ernstige problemen?*
- *Waar heb je / heeft u last van? Geef erkenning voor pijn, stress en zorgen.*
- *Zou u / jij het willen veranderen?*

5. **Veranderen** van de situatie:

- *Wat zou je / u precies willen veranderen? Wat wil je bereiken?*
- *Schaalvraag: waar zit u / je nu op een schaal van 1 tot 10 en waar wilt u / wil je aan het einde van de hulp zijn? Waaraan zou je merken dat u/ je die score aan het einde gehaald hebt? Hoe ziet dat er uit? Wat is de eerste stap die we op weg hiernaartoe zouden kunnen zetten?*
- *Stel evt. de wondervraag: Stel dat er vannacht wanneer je slaapt een wonder gebeurt. Het wonder is dat het probleem dat je hebt, is opgelost. Maar dat weet je nog niet, omdat je sliep. Waaraan zou jij morgenochtend het eerst merken dat dit wonder gebeurd is?*

6. **Doelen** opnieuw kort aan de orde stellen:

- *In het startgesprek /de GO hebben we samen doelen voor de hulp opgesteld. Herhaal welke doelen er zijn geformuleerd.*
- *Zou u / jij – gezien deze uitkomsten en dit gesprek - iets willen veranderen of toevoegen aan deze doelen? Of bepaalde doelen prioriteit geven?*